

full dominical

Església de Menorca

Número 1890 - Any XXXVII - 26 agost 2018

75 anys de la coronació de la Mare de Déu del Toro

PATRONA DE LES VOCACIONS SACERDOTALS

Benvolguts diocesans:

En una paret del claustre del nostre Seminari hi ha unes rajoles amb la representació de la Verge del Toro. Al voltant de la imatge de la Mare de Déu es troba aquesta inscripció: "Domina nostra del Toro, patrona Diòcesi et vocationum sacerdotium, ora pro nobis"; "Senyora nostra del Toro, patrona de la Diòcesi i de les vocacions sacerdotals, prega per nosaltres". Us convido a invocar amb freqüència a la Verge del Toro i demanar-li que intercedeixi davant el seu Fill perquè siguin molts els joves que escoltin la crida al ministeri sacerdotal i perquè aquells que Ell esculli tinguin la força necessària per ser fidels a aquesta vocació.

Per a això hem de primer sentir com una cosa molt nostra la necessitat de sacerdots que hi ha a la nostra Diòcesi. Els sacerdots de Menorca segueixen atenent en l'actualitat les diferents parròquies i activitats de la Diòcesi, però havent de realitzar un gran esforç. Sabeu molt bé que alguns estan al càrrec de dos i fins de tres parròquies. D'altres, tot i ser molt grans, continuen amb generositat al servei de les parròquies. La nostra Diòcesi necessita sacerdots i això ha de ser una preocupació de tots.

En segon lloc, hem de donar-nos compte que cada vocació és un do de Déu. El sant rector d'Ars deia amb raó que "el sacerdot és un do del Cor de Jesús". Cada sacerdot és un do que Déu dona a la nostra Església. Però els dons cal demanar-los amb humilitat. Jesús mateix, en veure tantes persones que caminaven aclaparades i desamparades, va recomanar pregar al Pare, que és l'amo dels sembrats, perquè envii més obrers (cf. Mt 9, 35-38). Per això, la pregària

per les vocacions ha de ser constant en cada comunitat cristiana de la nostra Diòcesi.

Finalment, hem d'advertir el poder intercessor de Maria. El sant Papa Joan Pau II comentant el passatge de les noces de Canà, deia que l'actitud de Maria, que prega pels nuvis davant el seu Fill, té un valor simbòlic (cf. Redemptoris Mater, 21). Maria segueix presentant davant el seu Fill les necessitats dels homes, com va suplicar a favor dels esposos a Canà. Nosaltres confiem en ella, perquè, mirant la realitat de la nostra Església, repeteixi moltes vegades al seu Fill: "No tenen sacerdots". I esperem que el Senyor faci el miracle de suscitar entre els nostres joves el desig de ser sacerdot de Jesucrist.

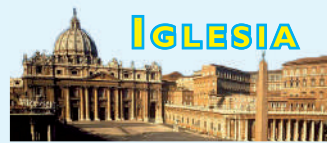
No ens cansem d'invocar a la nostra Mare de Déu del Toro, perquè no oblidem que necessitem sacerdots. Sota la seva empara podem posar també als seminaristes que té la nostra Diòcesi.

Que ella els introdueixi en el misteri de Crist i els ajudi a trobar-lo en el silenci de l'oració, en la fraternitat i, sobretot, en la celebració Eucarística.

Acabo fent meves unes paraules que va pronunciar Sant Joan Pau II: "A Maria encomano... les esperances i desitjos dels joves que, en cada recó del món, repeteixen amb Ella: "Sóc l'esclava del Senyor, que es compleixin en mi les teves paraules" (Lc 1, 38) i van a la trobada de Jesús per habitar a casa seva, preparats per anunciar després als seus coetanis, i dir com els apòstols: "Hem trobat el Messies" (Jn 1,41)" (Missatge 15 ago 1996).

† Francesc, Bisbe de Menorca

IGLESIA

UNIVERSAL

20 línies de acció del Instrumentum Laboris para el Sínodo de los jóvenes (3)

8. Fomentar la doctrina social de la Iglesia

En un momento determinado, el documento plantea una batería de propuestas, entre las que destaca plantear experiencias concretas de servicio y contacto con los últimos, una mejor comprensión de la doctrina social de la Iglesia, impulsar una mirada de la Biblia que ayude a interpretar la actual dinámica social...

9. Apreciar las redes sociales como hecho cultural

El texto vaticano da un salto significativo para considerar a las redes sociales no solo como "herramientas para ser utilizadas en la pastoral, sino un lugar de vida con su propia cultura para ser evangelizados"

10. Más calidad en la música católica

La Santa Sede aprecia en el texto cómo la música es un elemento clave en la vida del joven, pero se hace eco de la demanda de algunas conferencias episcopales que reclaman una "música viva y de alta calidad".

11. Apostar por el deporte como espacio educador

El texto valora el papel de la escuela y de las universidades en el proceso educativo y madurativo del jóvenes, pero subraya especialmente la necesidad de que la Iglesia se involucre aún más en el mundo del deporte. De esta manera señala que "han de ser auténticas comunidades educativas integrales, no solo centros que prestan servicios". Así, apuesta por apoyar "el papel educativo de entrenadores, técnicos y gerentes, cuidando su capacitación continua".

12. Visibilizar a los descartados

En varios lugares del documento, se plantea que al hablar de jóvenes no pueden excluirse los enfermos, las personas con discapacidad, los presos, los adictos, las víctimas de la guerra y de la violencia, los migrantes...

(De Vida Nueva)

la paraula
de Déu

Diumenge XXI de Durant l'Any

Cicle B

Lectura del llibre de Josuè

24, 12a.15.17.18b

Salm responsorial 33

R: **Tastau i veureu com és de bo el Senyor.**

Lectura de la carta de sant Pau als cristians d'Efes

5, 21-32

Germans, sotmeteu-vos els uns als altres per reverència a Crist. Que les esposes se sotmetin als seus marits, com tots ens sotmetem al Senyor, perquè el marit és cap de la seva esposa, igual que Crist és cap i salvador de l'Església, que és com el seu cos. Per tant, així com l'Església se sotmet al Crist, les esposes s'han de sotmetre en tot als seus marits. I vosaltres, marits, estimau les vostres esposes, tal com Crist estima l'Església. L'estima tant, que s'ha entregat a la mort per ella, per santificar-la: l'ha rentada amb el bany

de l'aigua acompanyat de la paraula, i així ha pogut cridar a la seva presència una Església gloriosa, sense taques, ni rües, ni res de semblant, tota santa i immaculada. Igualment els marits han d'estimar l'esposa com el seu propi cos. El qui estima la seva esposa, és com si s'estimàs ell mateix. No hi ha hagut ningú mai que no estimàs el seu propi cos. Tothom l'alimenta i el vesteix. També Crist es porta així amb la seva Església, perquè som membres del seu cos. Per dir-ho amb paraules de l'Escriptura: "Per això l'home deixa son pare i sa mare per unir-se a la seva esposa, i des d'aquell moment, ells dos formen una sola família." Es un misteri molt gran: ho dic de Crist i de l'Església.

Lectura de l'evangeli segons sant Joan

6, 60-69

En aquell temps molts que fins aleshores havien seguit Jesús digueren: "Aquest llen-

guatge és molt difícil! ¿Qui és capaç d'entendre?" Jesús coneixia interiorment que els seus seguidors murmuraven d'això, i els digué: "¿Vos escandalitza això que us he dit? ¿Què direu si veis que el Fill de l'home puja on era abans? L'Esperit és el qui dóna la vida. La carn no serveix de res. Les paraules que us he dit són Esperit i són vida. Però entre vosaltres n'hi ha alguns que no creuen." Des del principi Jesús sabia qui eren els qui creien i el qui l'havia de traïr. Després afegí: "Per això us he dit abans que ningú pot venir a mi si el Pare no li concedeix aquest do." Després d'aquell moment, molts dels qui l'havien seguit fins aleshores l'abandonaren i ja no anaven més amb ell. Jesús demanà als dotze: "¿Vosaltres també em voleu deixar?" Simó Pere li respongué: "Senyor, ¿a qui aniríem? Només vós teniu paraules de vida eterna, i nosaltres hem cregut i sabem que sou el Sant de Déu."

Lectura del libro de Josué

24, 1-2a. 15-17. 18b

En aquells dies, Josué reuní a las tribus de Israel en Siquén y llamó a los ancianos de Israel, a los jefes, a los jueces y a los magistrados. Y se presentaron ante Dios. Josué dijo a todo el pueblo: «Si os resulta duro servir al Señor, elegid hoy a quién queréis servir: si a los dioses a los que sirvieron vuestros al otro lado del Río, o a los dioses de los amorreos, en cuyo país habitáis; que yo y mi casa serviremos al Señor». El pueblo respondió: «¡Lejos de nosotros abandonar al Señor para servir a otros dioses! Porque el Señor nuestro Dios es quien nos sacó, a nosotros y a nuestros padres, de Egipto, de la casa de la esclavitud; quien hizo ante nuestros ojos aquellos prodios

y nos guardó en todo nuestro peregrinar y entre todos los pueblos por los que atravesamos. También nosotros serviremos al Señor: ¡porque él es nuestro Dios!».

Salmo responsorial 33

R: **Gustad y ved qué bueno es el Señor.**

Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Efesios

Ef 5, 21-32

Lectura del santo Evangelio según san Juan

6, 60-69

En aquel tiempo, muchos de los discípulos de Jesús dijeron: «Este modo de hablar es duro, ¿quién puede hacerle caso?». Sabiendo Jesús que sus discípulos lo criticaban, les dijo: «¿Esto

os escandaliza?, ¿y si vierais al Hijo del hombre subir adonde estaba antes? El Espíritu es quien da vida; la carne no sirve para nada. Las palabras que os he dicho son espíritu y vida. Y, con todo, hay algunos de entre vosotros que no creen». Pues Jesús sabía desde el principio quiénes no creían y quién lo iba a entregar. Y dijo: «Por eso os he dicho que nadie puede venir a mí si el Padre no se lo concede». Desde entonces, muchos discípulos suyos se echaron atrás y no volvieron a ir con él. Entonces Jesús les dijo a los Doce: «¿También vosotros queréis marcharos?». Simón Pedro le contestó: «Señor, a ¿quién vamos a acudir? Tú tienes palabras de vida eterna; nosotros creemos y sabemos que tú eres el Santo de Dios».

evangeli i vida

Creure en Jesús, seguir Jesús, no és fàcil, com no és fàcil realitzar-se a imatge i semblança de Déu (cf Gn 1, 27). Jesús diu: "Ningú no pot venir a mi si el Pare no li concedeix aquest do" (Jn 6, 65). Ser deixeble de Jesús és un do que ens concedeix el Pare i l'hem d'agrair.

Avui, Crist per l'Església en la celebració litúrgica ens fa una pregunta decisiva, doncs no vol ningú que el segueixi forçat, vol seguidors plenament lliures. En la nostra societat, en la que un gran percentatge ha rebut el baptisme, molts, per diverses raons, han deixat de seguir Jesús, per això ens demana a nosaltres, qui ens reunim al voltant de la seva Taula: "¿Vosaltres també em voleu deixar?" (Jn 6, 67).

Ell espera la nostra resposta, hem escol-

tat la de Pere, en nom de tots els deixebles: "Senyor, a qui aniríem? Només tu tens paraules de vida eterna, i nosaltres creim i sabem que tu ets el Sant de Déu" (Jn 6, 68). Pere i els 11 han cregut que Jesús és el Sant de Déu i han viscut, després de la mort i la resurrecció del Mestre, amb coherència amb aquesta afirmació. Ens toca a nosaltres no sols de boca, sinó amb la vida donar resposta a la pregunta del Mestre.

Si hem acceptat que Jesús se'ns ha donat amb el seu Cos i la seva Sang com menjar i beguda, ara hem de respondre a l'estil de Pere, però no d'un Pere històric, de fa dos mil anys, sinó del Pere actual que marca el camí de la resposta dels creients. I ho fa amb els seus escrits, i documents, i amb la seva vida, sempre acollidor, dialogant, obert

per tal de seguir el Mestre qui mai s'ha tancat a ningú.

Diu el Papa Francesc: "L'Evangelí ens invita sempre a córrer el risc del trobament amb el rostre de l'altre, amb la seva presència física que interpel·la, amb el seu dolor i les seves reclamacions, amb la seva joia que s'encomana en un constant cos a cos. La veritable fe en el Fill de Déu fet carn és inseparable del do de si mateix, de la pertinença a la comunitat, del servei, de la reconciliació amb la carn des altres. El Fill de Déu, en la seva encarnació, ens convida a la revolució de la tendresa" (E. G. 88).

Per aquesta revolució i per una resposta joiosa i decidida no ens ha de faltar la força i l'aliment del qui s'ha entregat per a tots i sempre el podem reconèixer en partir el Pa-

Senyor, a qui aniríem?

Francesc Triay

Iconografía de Ntra. Sra. de El Toro (9)

Un artístic grabado de Francisco Hernández Mora

A partir del esquema tradicional con el que las antiguas xilografías presentan la imagen y la tradición de Monte Toro, el reconocido artista y prestigioso pintor don Francisco Hernández Mora realizó un hermoso grabado con similar contenido, expresándolo con trazos enérgicos y espontáneos, a los que añade un colorido suave y delicioso.

No cabe duda de que este pintor, que en muchas de sus obras se manifestaba poseedor de un estilo clásico y depurado, como el propio de la tradición española de los mejores maestros de la pintura en la época artísticamente más gloriosa y fecunda, en este caso quiso adaptarse a la inspiración del llamado estilo naif, característico de pintores que se dejan llevar de la tendencia que va hacia un naturalis-

Guillermo Pons Pons

mo minucioso e ingenuo que imita las producciones de culturas primitivas y la espontaneidad de los dibujos infantiles. Sin embargo en esta manifestación de la tradición religiosa menorquina resplandecen también los sentimientos de dignidad y veneración.

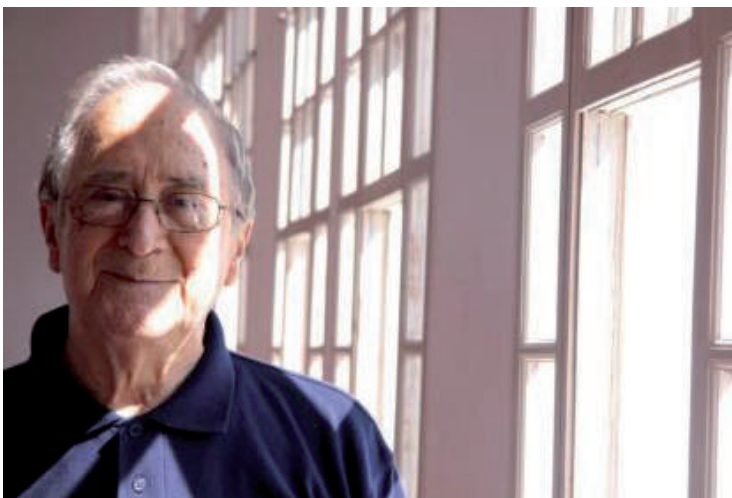
La figura de la Virgen entre nubes y resplandores, aparece como reina y madre bondadosa; la procesión de los frailes manifiesta piadosas emociones; el toro no aparece en la falda del monte, sino en lo alto junto a las nubes y la Virgen, a modo de reconocimiento del simbolismo espiritual de una acrisolada fidelidad. En el borde del original aparece la autorización religiosa del que era Vicario General, Sebastián Juan Sampol de Palós, y la fecha de 30 de enero de 1936

Mor el prevere Mn. Llorenç Olives

El prevere menorquí Mn. Llorenç Olives Galmés (Es Migjorn Gran, 1927) va morir la tarda de diumenge 22 de juliol, als 91 anys, a l'hospital Mateu Orfila de Maó. Des de fa uns anys residia al Centre Sociosanitari Santa Rita (Ciutadella).

El funeral, presidit pel Vicari General Mn. Gerard Villalonga, se celebrà el dimarts, dia 24 a la parròquia de Sant Cristòfol des Migjorn Gran, i després rebé sepultura al cementiri municipal del seu poble natal (El Bisbe de Menorca, Mons. Francesc Conesa, no el va poder presidir, ja que van cancel·lar el seu vol).

Va ser ordenat sacerdot pel bisbe Bartomeu Pascual el 1953. Descansi en Pau.

FESTA DEL MARTIRI DE SANT JOAN BAPTISTA A Sant Joan de Missa, Ciutadella:

Lema: Feliços els fidels del Senyor (Salm 127)

Dimecres 29 d'agost: Celebració de VESPRES a l'ermita a les 20 h.

Divendres 31 d'agost: Festa externa, organitzada pel Consell Arxiprestal de Ciutadella.

A les 20 h. **CELEBRACIÓ DE L'EUCARISTIA**, a continuació festa popular amb:

-Balls del Grup Folclòric des Born.

-Cants de la coral de l'Associació democràtica de jubilats i pensionistes de Ciutadella.

-Venda de menjars i begudes a benefici de l'ermita, rifes, i exposició i venda de manualitats.

Totes les persones que vulguin aportar menjar per vendre a benefici de l'ermita ho poden dur directament a Sant Joan de Missa de 5 a 6 del capvespre, o bé a la Parròquia de Sant Rafel.

Servei d'autobús que sortirà a les 19.30 h. des de la Plaça des Pins de Ciutadella: Apuntar-se a les parròquies abans del dia 30 d'agost.

A l'ermita de Sant Joan dels Verges, Maó:

Dimecres 29 d'agost: A les 18.30 h: **CELEBRACIÓ DE L'EUCARISTIA**, a continuació: bereneta i rifa de productes artesanals. S'ha d'adquirir el tiquet per a la bereneta a Sant Francesc per 5 €. No hi haurà missa a Sant Francesc de Maó a les 18.30 h.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA - Salms de la 1ª Setmana

Dg. 26, XXI de Durant l'Any: Js 24, 1-2a. 15-17. 18b / Sal 33 / Ef 5, 21-32 / Jo 6, 60-69.

DI. 27, Santa Mònica (MO): 2Te 1, 1-5. 11b-12 / Sal 95 / Mt 23, 13-22.

Dt. 28, Sant Agustí, bisbe i doctor de l'Església

(MO): 2Te 2, 1-3a. 13-16 / Sal 95 / Mt 23, 23-26.

Dc. 29, Martiri de sant Joan Baptista (MO): 2Te 3, 6-10. 16-18 / Sal 127 / Mc 6, 17-29.

Dj. 30, Fèria: IC 1, 1-9 / Sal 144 / Mt 24, 42-51.

Dv. 31, Fèria: IC 1, 17-25 / Sal 32 / Mc 6, 17-29.

Ds. 1, Fèria: IC 1, 26-31 / Sal 32 / Mt 25, 14-30.

Dg. 2, XXII de Durant l'Any: Dt 4, 1-2. 6-8 / Sal 14 / Mc 7, 1-8. 14-15. 21-23.

COMISSARI DE LA INQUISICIÓ

Miquel Àngel Casasnovas

Més discutida va ser l'actuació de Marc Martí com a comissari del Sant Ofici de la Inquisició. Convé precisar que el Sant Ofici era molt més que un tribunal que jutjava casos d'heretgia. Era, a la vegada, una formidable estructura de poder al servei de la monarquia. Creat en temps dels Reis Catòlics per controlar els jueus conversos, el Sant Ofici s'anà adaptant a noves situacions polítiques i religioses, com ara les derivades de la Reforma protestant i l'enfortiment de l'absolutisme reial. És el que alguns autors han qualificat d'absolutisme confessional, és a dir, el monopoli polític de la religió que suposa la identificació del súbdit amb el fidel i del pecat moral amb el delictes polític, l'estandardització doctrinal i la funció pública del fet religiós. La monarquia s'esforçava així per imposar un sistema intransigent d'idees i creences a tota la societat fent servir el Sant Ofici com a institució que sancionava els transgressors. Amb aquest objectiu, Felip II reorganitzà la Inquisició amb l'establiment d'una potent burocràcia estesa per tota la monarquia, però amb açò el rei pretenia també crear una base social agrupada en torn a una jurisdicció que apareixia com a garant de l'estabilitat social i dels principis polítics sobre els quals s'estava construint la monarquia catòlica.

Marc Martí entrà en el Sant Ofici com a familiar l'any 1560, de la mà de l'inquisidor de Mallorca Nicolau Montanyans. L'any 1567 es convertiria en comissari,

és a dir, el representant de la Inquisició a Menorca, amb jurisdicció sobre tota l'illa. La cúria insular del Sant Ofici, radicada a Ciutadella, actuava com a jutjat d'instrucció de causes de fe, que en qualsevol cas havien de ser jutjades pels inquisidors de Mallorca. Però també entenia sobre les causes civils i criminals que afectaven les persones que estaven sota la seva jurisdicció, els oficials i familiars del Sant Ofici que, cap al 1600, arribaren a superar la trentena. Aquestes persones vinculades estretament a la maquinària inquisitorial gaudien d'importants privilegis, com ara l'exempció d'impostos, la jurisdicció pròpia -no podien ser jutjats pels tribunals reials- o l'exempció de guàrdies i allotjaments militars. Però a la vegada actuaven com un autèntic poder en l'ombra fins al punt de condicionar i entorpir l'actuació de les mateixes autoritats reials, eclesiàstiques i forals, en el nostre cas, les universitats. No cal dir que la temptació d'utilitzar aquests privilegis en benefici propi o de persones pròximes, així com d'abusar del poder que la pròpia estructura inquisitorial oferia, era massa forta; i més quan el nostre paborde exercí el càrrec durant mig segle.

Els conflictes de jurisdicció entre el Sant Ofici, d'una banda, i els tribunals reials i les universitats, d'altra banda, van ser constants. Els governadors i els seus oficials es queixaven dels entrebancs que els membres del Sant Ofici posaven a l'actuació dels tribunals ordinaris i de la seva impunitat. Les universitats, sobretot les de Ciutadella i Maó, protestaven pels abusius privilegis i l'exempció d'impostos, perquè molts familiars i oficials posseïen importants patrimonis o bé exercien activitats mercantils que d'aquesta manera no pagaven impostos. És clar que no eren l'únic grup privilegiat, ja que les persones amb fur militar tenien uns comportaments similars, però resulta obvi que la família del Sant Ofici gaudia de prerrogatives excepcionals. I aprofitant açò es van donar casos d'enriquiment personal com els d'Onofre Martí, el germà menor del paborde. Onofre Martí arribà a ocupar el càrrec de fiscal del Sant Ofici mentre el seu germà, en la seva qualitat de comissari, era el jutge. Des d'aquest càrrec es permetia d'exercir una pressió difícilment suportable sobre moltes persones i fins i tot sobre la mateixa Universitat General. De fet, l'any 1589 dos jurats de la Universitat van denunciar els germans Martí davant dels inquisidors de Mallorca, vessant acusacions molt greus contra el paborde, el qual s'hagué de desplaçar a Mallorca per defensar-se davant dels inquisidors, els seus superiors. També el governador Jerónimo de Josa protestà a la cort l'any 1591 pels greuges que li havia ocasionat el paborde. No hi ha dubte que les pugnes, aferrissades, entre els diversos grups oligàrquics i les respectives clientele tenen a veure amb aquestes acusacions, per bé que també és segur que Marc Martí i el seu germà Onofre eren els caps visibles d'una de les faccions que es disputaven el poder i la influència social i econòmica en aquella convulsa Menorca del final del segle XVI. Fos com fos, però, el paborde mai no perdé el favor del rei ni el del seu prelat.

